

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Social- og Indenrigsudvalget
Christiansborg
1218 København K
DK Danmark

Dato: 29. marts 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Henrik Overgaard Morsing
Sagsnr.: 2021-0032/36-0040
Dok.: 1877267

Besvarelse af spørgsmål nr. 396 (Alm. del) fra Folketingets Social- og Ældreudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 396 (Alm. del), som Folketingets Social- og Ældreudvalg har stillet til justitsministeren den 3. marts 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 396 (Alm. del) fra Folketingets Social- og Ældreudvalg:

”Vil ministeren oplyse, om det i henhold til straffelovens § 150 kan være misbrug af en kommunal medarbejders stilling, hvis en kommunal medarbejder påbyder en udsat borger personligt at deltage i et møde og nægter at lade borgerens partsrepræsentant varetage mødet, selvom der foreligger en lægefaglig vurdering af, at krav om personlig deltagelse kan forværre borgerens helbred?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Efter straffelovens § 150 straffes den, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, der misbruger sin stilling til at tvinge nogen til at gøre, tåle eller undlade noget, med fængsel indtil 3 år. Bestemmelsen i straffelovens § 150 rækker ud over den almindelige bestemmelse om ulovlig tvang i straffelovens § 260, ved som strafbart middel at kriminalisere misbrug af stilling.

Straffelovens § 150 er således en kvalificeret fremtrædelsesform af den almindelige bestemmelse om misbrug af stilling i straffelovens § 155. Efter straffelovens § 155 straffes den, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, der misbruger sin stilling til at krænke privates eller det offentliges ret, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Sker det for at skaffe sig eller andre uberettiget fordel, er straffen fængsel indtil 2 år. Straffelovens § 155 er begrænset til at angå aktive, forsætlige forhold af pligtstridig karakter.

2. Rigsadvokaten er ikke umiddelbart bekendt med sager, hvor offentligt ansatte er straffet for overtrædelse af straffelovens §§ 150 eller 155 ved at have påbudt en borger at møde personligt op til et møde eller lignende.

Der findes ikke meget trykt praksis om overtrædelse af § 150, men bestemmelsen ses umiddelbart navnlig at have været anvendt i sammenhæng med straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelse, eksempelvis som ved Vestre Landsrets dom af 30. november 2017, trykt i ugeskrift for retsvæsen 2018, side 1043, hvor en tjenestegørende motorsagkyndig blev fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens §§ 150 og 232. Retten fandt, at den køreprøvesagkyndige over for unge piger, der var til køreprøve, var kommet med seksuelle udtalelser, der var egnede til at krænke deres blufærdighed, og at han udnyttede sin stilling

til at fremkomme med udtalelserne, som de unge piger måtte tåle at høre på, bl.a. fordi de gerne ville bestå køreprøven.

Straffelovens § 155 ses eksempelvis anvendt overfor offentligt ansatte, der misbruger deres stilling til at foretage uberettigede opslag i registre, eller som misbruger deres stilling til eksempelvis at stjæle medicin fra arbejdspladsen.

3. Det er Rigsadvokatens umiddelbare opfattelse, at det må anses for tvivlsomt, om det vil være en overtrædelse af straffeloven, hvis en kommunal medarbejder påbyder en udsat borger personligt at deltage i et møde og nægter at lade borgerens partsrepræsentant varetage mødet, selvom der foreligger en lægefaglig vurdering af, at personlig deltagelse kan forværre borgerens helbred. Det vil for det første kræve, at påbuddet til borgeren ikke er sagligt, og for det andet, at medarbejderen derved forsætligt og ved misbrug af sin stilling kan siges at have udsat borgeren for ulovlig tvang. Denne vurdering vil i alle tilfælde bero på en konkret vurdering af alle sagens omstændigheder.”